

Navadnih naborov letos ne bo. List „Bohemia“ poroča, da letos navadnih vojaških naborov ne bo, ker so letniki 1892, 1893 in 1894, ki bi prišli na vrsto, itak bili pred kratkim pri vojaškem prebiranju.

Dopisnice iz brezove skorje nam je poslal s Karpatov Beštan Kristovč, vrl mladenič iz Hoč. B. Kristovič služi pri pionirskem oddelku št. 2-3, vojna pošta št. 93. Dopisnica je izrezana iz karpatske breže in se na prvi pogled niti ne pozna, da ni iz papirja. Le drevesne žile na dopisnici povejo, v kateri tovarni se je izdelovala ta dopisnica. Kristovič piše: „Bojišče, dne 15. marca. Naša pionirska stotnja jeodeljena pehoti v prednjih bojnih vrstah. Vsem prijateljem, znancom, posebno pa uradništvu ter oseboj v tiskarni pošiljam mnogo srečanih pozdravov in želim Vam vesele velikonočne praznike. Bog je z nami in sreča juhaška. Končna zmaga bo naša!“

Za pisanko naročite vojakom in drugim svojim prijateljem „Slovenskega Gospodarja.“ Naročnina znaša za četrta leta 1 K, od sedaj do Novega leta pa 3 K. Naslov za naročila: Uradništvo „Slovenskega Gospodarja“, Maribor.

Draginja po vojski. Toliko časa, kolikor bo naša država po vojski več blaga zunaj kupovala nego ga prodajala, bo draginja za našo državo vedno velika. Pomisliti moramo, da se bo med vojsko izrabila bombaž, volna in usnje, da se bo po vojski potrebovalo silno veliko denarja za nakup imenovanega surovega blaga. Treba bo tudi obnoviti vojaške potrebsčine, za to se bo potrebovalo veliko denarja, ki bo šel ven iz države, da pa ne bo blaga, ki bi se izvažal v tujino.

Vojni žitno-prometni zavod. Skupno avstrijsko ministrstvo je s posebno naredbo ustanovilo vojni žitno-prometni zavod, ki ima svoj sedež na Dunaju. Ta zavod ima nalogo razdeljevati zaloge žita in mlinskih izdelkov (moke) v kraje naše države, ki imajo premalo doma pridelanih žitnih močnatih zalog. V strokovnjaški svet tega zavoda so se imenovali med drugimi tudi sledeči gospodje: poslanec Franc Pisek iz Slivnice pri Mariboru, poslanec Povše iz Kranjske in poslanec dr. Laginja iz Istre.

Uradna zapoveda kovin. Ministrstvo je odredilo, da morajo tovarnarji in veliki trgovci, ki imajo v zalogi aluminij, antimon, svinec, železo, medenino, nikl, cin in stare tvarne te kovin, iste oddati do 27. marca t. l. v vojne namene. Kmetje in obrtniki, ki imajo bakrene kotle ali kakšne druge predmete iz zgoraj omenjenih kovin, so prosti te prisilne oddaje.

Za hmeljarje. Žalsko hmeljarsko društvo je soglasno sklepalo: 1. Neobhodno potrebno je, da se hmeljarstvo vobče omeji; v to svrhu se naj opusti prava novina, saj so slabo uspeli enoletni ali ošabli stari hmeljčki se na opustijo. 2. Sajenje drugih kulturalnih rastlin med hmelj se zaradi tega prepusti, presojanju vsakega posameznega hmeljarja, ker manjka v tem oziru potrebnih izkušenj; vendar se more isto priporočati le v hmeljnikih, kamor ima zrak in sonce dovolj pristopa. 3. Vsak hmeljar si naj v obče pridržuje toliko hmelja, kolikor si ga upa pri sedanjih razmerah dobro obdelati.

Zoper nakupičenje mokinih zalog. Štajersko namestništvo razglasa: Da se prepreči nakupičenje mokinih zalog pri zasebnikih, se določa: Dokler ne znaša zaloga manj kakor po 2 kg pšenične, ržene in ječmenove moke in sicer za vsako osebo, ni dovoljen nakup dotične vrste moke. V trgovinah za prodajo moke na drobno se ne bo smelo prodajati pri enkratnem nakupu več kakor 1 kg moke. Prestorke zoper to odredbo bodo kaznovala politične oblasti z globo do 2000 K, ali z zaplombo do tri mesece, v posebnih obtežljivih slučajih z globo do 5000 K, ali z zaplombo do 6 mesecev. Če bi kazni zadela obrtnika, se mu tudi še lahko odtegne obrtna pravica.

Izdaja krušnih nakaznic. Štajersko namestništvo razglasa: Upeljalo se bo bržčas že za velikonočne praznike izdaja nakaznic za kruh in moko, in sicer, kakor se domneva, le samo za mestno prebivalstvo in za prebivalstvo krajev, kjer so fabrike. Na vsako osebo bo prišlo na dan 20 dkg kruha. Nakaznice bodo izdajala županstva, v mestih pa nalašč za to določene komisije. Nakaznice bodo veljavne le za natančno določen teden. Pekli bodo dobili stroge predpise za natančno zapisovanje pridelanih krušnih izdelkov v posebnih, za to določenih knjigah, katere bodo oblasti nadzorovale.

Bob ali peček, je mlajšemu rodu popolnoma neznan, stari ljudje so ga že uživali namesto graha ali fižola. Zgal se je tudi namesto bobove kave. Peček ne zahteva nobenih sitnosti pri pridelovanju, zadovoljuje se z revno zemljo, v zahvali nasiti in okrepi človeka.

Motovilce ni zdrav, dokler ga ni obsijalo solnce. Bolje je, da ga skuhaš, kot da ga uživaš surovega. Regrat ni za vsak zob, pa je jako zdrava jed. Kdor ga ne more surovega ali nima olja, naj ga na skuha in pripravi kakor špinado, ali naredi regratovo juho s krompirjem. Za juho ga opari in zreži, zalij z vodo in kuhaj pol ure, potem deni vani surovega olupljenega krompirja, zaheli in kuhaj, dokler ne razvaže krompir. V juho nareži malo česna. Vsakemu ne ugaia, ker je nekoliko grenko.

Grah (novejši grahec) se uvaža in sedi pri nas vse hrana, marsikateri gospodar ne pusti gospodinji rad kosčka niže ali vrta za to pregodarsko rastlino. To je naravna misel. Grah je zelo važna hranilna rastlina, uživanje graha krepi kosti, pospeši rast in moč života. Na Nemškem je grah ja-

ko cenjena jed, grahova moka se porabi za okusne juhe in jačene jedi, tudi žgajci se skuhaajo lahko iz grahove moke. Vidrova tovarna na Češkem je sedaj uvedla tudi pri nas grahovo moko in grahove juhe. Lozerje, ki nam dajo jako tečne in hitro pripravljene okusne jedi. Letos je zmanjkalo že poleti posušene graha, ker ga ni prišlo od drugod in se je neki porabil za vojake. Pa tudi druga leta ne pride kdove kaj graha na domači trg, namesto da bi uvažali taka sočivja, bi jih lahko izvažali, ako bi bilo le kaj smisli za to. Saj je grah dražji od fižola, Sladki grah se vidi le redkoma na trgu. Pa ravno ta grah je prava poslašica, posušeni stroki dajejo juham in riževim jedem dober okus in lepo barvo. Posuši se v pečici, da je luščina rujavkasta. Graha je več vrst, pa ne more se trditi, da bi prihajale na trg ravno najboljše vrste. Letos bi bilo treba posebno dosti dobrega graha za juho, ker ne bo mesa.

Leča je pastork, ki se seje še malokje in je vendar velike redilne vrednosti, lečna ali grahova juha odtehta vsako slabo govejo juho in nam nadomestuje lahko meso. Leča upliva tudi dobro na zdravje, zlatenični in vodenični naj uživajo večkrat lečno juho. Leča pride precej draga. Zakaj se je torej ustavilo pridelovanje leče? Po izbruhu vojske ni bilo dobiti po prodajalnah leče, iskal jo je marsikdo. Naj bi vendar poskusili zopet pridelati lečo doma, krožnik leče je trikrat toliko vreden, kakor lonec krompirja. Redilni prašek Ervalenta, ki je bil pred leti že zelo na glasu, je bil sestavljen iz dveh delov lečine in enega dela ječmenove moke, poleg potrebne množine soli.

Tržne cene v Gradcu. Debeli voli 140 do 150 K, srednje debeli 130 do 138 K, suhi 120 do 128 K; debele krave 116 do 136 K, srednje debele 93 do 114 K, suhe 72 do 94 K; bik 122 do 144 K, mlada živina 120 do 146 K; telet 180 do 200 K, izjemoma 210 K do 220 K; mlade svinje 250 do 256 K, debele svinje 256 do 260 K, srednje debele 248 do 254 K, mesne svinje 246 do 250 K; ovce 120 do 132 K. (Pri goveji živini velja to ceno za 100 kg žive teže, pri teletih, svinjah in ovcah za 100 kg mrtve teže.) Svinjsko: svinjsko 9,50 do 10,50 K, kislo 8,50 do 9,50 K, slama 8 do 10 K; pšeni 41,50, rž 33,50, ječmen 30,80, koruza 21,50, proso 27 K, oves 27,30 K, ajda 70 K, fižol 68 do 85 K, grašica 11,20 do 11,40 K, leča 16,20 K, proseno pšeno 60 do 80 K, pšeni iz zdrob 88 K, koruzni zdrob 52 do 72 K, ržena moka 60 K, pšenična moka št. 0 80 do 88 K, št. 4 76 do 80 K, št. 6 (črna) 60 do 70 K (100 kg). Jačca koma 10 do 12 v, krompir 14 do 18 v 1 kg, mleko 28 do 30 v liter. — Cene goveji živini se na vsah seim h zelo dvigajo.

Samo dopisnice ujetnikom na Ruskem. Rusi cenzurni uradi so oznanili, da so prisiljeni, vsled stalno naraščajočega pošiljanja pisem ujetnikom na Ruskem, srefejati samo dopisnice. Pisma se sploh ne dostavljajo.

Maribor. Dne 9. marca je umrl za legarjem 24letni vojak 47. pešpolka Avgustin Kranar, doma od Sv. Jakoba v Slov. gor. Bil je pošten in miroljuben mladenič. N. p. v m.

Fram. Huda nesreča. V nedeljo, dne 21. sušca, med poznim opravičkom, je 16letni hlapec F. Pole pregledoval revolver gospodarja Andreja Smirmaul. Mislil, da je revolver prazen, pomeri nesrečno na dve zraven stoječi šolarici, orožje se sproži in zadene devetletno učenko Miciko, ki se takoj zgrudi mrtva na tla. Mati je šla v Maribor, poslavljati se od moža, ki je te dni pripravljen na odhod na bojno polje. Uboga družina! Vsi dobri ljudje jo pomiljujejo.

Sv. Bolfenk v Slov. gor. Ze četrto do zdaj znano žrtev si je poiskala neusmiljena vojska iz naše sredine: iz gališkega bojšča je došla žalostna vest, da je padel pri Gorlicah dne 31. dec. Janec Muršec, o est lik v B šeckem vrhu; zapuščena žena in nedora sle otroke. Zvo ovi domače cerkve so mu pel zadnje slo o, župlja i pa so zanj darovali molitve in sv. maše za luš ice. Bodi vrlenu branitelju doma in cesarstva tuja zemlja lahka!

Trgovišče. Žalostno so vel konedeljski zvonovi naznanjali, da je v nedeljo, dne 21. sušca, izdahnil po dolgi mučni bolezn svojo blago dušo Valentin No ak. Bil je mož roštenjak, vzgleden katoličan in vnet zagovornik in dolgoletni naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Prerano umrlemu očetu bodi trajen spomin!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Umrl je gostilničar in trgovec g. Jožef Horvat. Svetila mu večna luč!

Galičija. Galičija se sedaj pogosto imenuje. a o štajerski Galičiji se že dolgo ni ničesar slišalo. Tudi naših Galičanov je veliko v Galičiji, kjer se bi jeja hrabro z Rusi; nekaj jih je že umrlo junaške smrti na bojnem polju; doslej je to znano o Martinu Arnshek, Francu Ašenberger in Jakobu Speglić. — Minulo nedeljo je neznan tat odnesel iz župnijske cerkve dve nabiralni skrinjici z denarjem; doslej se še ni posrečilo vrrednega uzmoviča prijati.

Sv. Ksaverij. Fantje, povejte mi, ali bom še videl kdaj ta vrt, to ljubo mi domačo hišo? Tako je nas s solznim očesom vprašal, ko smo se poslavljali od njega in vsi smo mu to zatrdili, kakor da bi o tem nihče ne dvomil. Usoda je hotela drugače. Dne 16. t. m. so nam zvonovi iz domačih lin oznanili tužno nam vest, da našega nepozabnega tovariša Martina Tesovnik ni več med živimi. Nakopal si je bolezen na severnem bojišču in čez nekaj tednov umrl v bolnišnici na Ogrskem. Bodi mu lahka tuja zemlja!

Globoko pri Brežicah. Dne 12. marca je občespoštovano hišo Gregorevčičevo zadeli hud udarec. Neizprosna sušica je utrgala nit življenja gospodinji Neži Gregorevčič, ženi veleposestnika Franca Gregorevčič, in sestri preč. g. Antona Strgar, kaplana pri Sv. Magdaleni v Mariboru. Pokojnica zapušča pet mlajših otrok, dočim se g. Gregorevčič nahaja pri vojaki. Tem hujši je ta udarec za žalujočega moža, ker je dobil par dneveni dopust, se le po smrti žene. Dne 14. marca je velikanski sprevoz tisočere množice spremljal drago rajnico k večnemu počitku, da ji izkaže zadnjo čast in pokaže, kako priljubljena je bila med sožupljani. Žalujočemu možu naše globoko sožalje!

„Sv. Križev pot za vojni čas.“ Ta knjižica se zopet dobiva v Cirilovi tiskarni v Mariboru. 100 komadov stane s poštnino vred 7 K 50 v, 50 komadov 4 K, 25 komadov 2 K, 10 komadov 90 v. Denar naj se pošlje naprej ali pa v znamkah.

„Novi majnik.“ Tako se imenujejo nove šmarnice za leto 1915. Spisal jih je preč. g. Pankracij Gregor, župnik pri Sv. Vencleslu na Štajerskem. Knjiga obsega 32 krasnih premišljevanj za mesec maj o Mariji, Kraljici src. Posebno lepa, zanimiva in čisto nova bodo za Marijine častilce premišljevanja o Mariji, Kraljici zmag, kjer g. pisatelj opisuje grozne boje pekla in antikrista zoper sv. Cerkev in Marijino kraljestvo pred koncem sveta ter končno zmago Marijino nad vsemi sovražniki. Po premišljevanjih se sledijo mašne, spovedne in obhajilne molitve ter raznovrstne molitve k materi božji in za popoldansko službo božjo. Te šmarnice so torej pravzaprav popoln molitvenik. Stanejo na v platno vezane z rdečo obrezo 1 K 60 v., po pošti 10 vinarjev več. Naročajo se v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Najmanj dela in stroškov je, ako se pošlje znesek 1 K 70 v po nakaznici naprej.

Zadnja poročila došla v sredo dne 24. marca.

Velika bitka v Karpatih.

Dunaj, 23. marca.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa:

Boji na karpatski bojni črti od Užoka do gorkega grebena pri Koniečni (zahodno od Užoka) se nadaljujejo. V zadnjih dveh dneh so naši zopet odbili močne sovražne napade. Ujeli smo pri tem 3300 Rusov.

V boju, ki se je vršil okrog višine pri prelazu Vyskov (izhodno od Užoka), se nam je posrečilo, da smo vrgli sovražnika iz njegovih postojank, ter smo ujeli 8 častnikov in 685 mož.

Na drugih delih bojne črte se ni zgodilo nič posebnega.

Przemysl.

O dogodkih, ki so se vršili pred in po udaji Przemysla, ki je bil spremljen v razvplini, manjka uradnih poročil. Nobenega dvoma ni, da je hrabra posadka prišla v rusko ujetništvo. Podrobnosti o sedanjih usodi posadke in o dogodkih v Przemyslu bomo izvedeli komaj iz izvenavstrijskih poročil, ker našo armada vođstvo nima več zveze z Przemyslom.

V Budimpešti se poroča, da so avstrijski zrakoplovi zadnji hip pred prodajo trdnjave s svojimi stroji odpulili iz Przemysla, da prinesejo žalostno poročilo v domovino. Stotnik-zrakoplovec je srečno priplul v avstrijsko zrakoplovno pristanišče in je sporočil, da je iz zračnih višin natanko opazoval, kako so Avstrijci vse trdnjavske utrdbe spustili v zrak.

70 km blizu Przemysla.

Pod generalom Borojevičem stoječe karpatske čete so imele namen, da otmejo Przemysl. Ob črti Čizna-Baligród so prodrle že do 70 km blizu Przemysla, toda vkljub nadčloveškemu naporu se jim ni posrečilo priti bližje, ker je slabo vreme oviralo vsako hitrejšo prodiranje.

Rusko poročilo o udaji.

Ruski generalni štab je o udaji Przemysla izdal dne 23. marca poročilo, ki je tako kratko, da vzbuja pozornost. Poročilo se glasi: „Przemysl se je večeraj udal; glad je prisilil posadko k temu koraku. Ko so ruske čete vkorakale v trdnjavo, so našle še edino la nekatere častniške konje. Tifus je število posadke zelo skrčil.“

Zivež v Przemyslu.

Ko je bil Przemysl drugokrat obkoljen, se je moralo že mesca decembra z živežem skrajno štediti. Trije možje skupaj so dobili samo dve mali pušici mesa na dan. Kruha pa je tako primanjkovalo, da je prišel na teden le en hleček na moža. Mesca januarja se je posadka hranila že z zaklanimi konji. 9000 konj je bilo v trdnjavi odveč, hrane pa je primanjkovalo še za vsa konje, ki so bili v trdnjavi neobhodno potrebni. Krave so krmili z mešanico žagavice, soli in krvi.

Listnica uredništva.

Pisma z bojišča: Nekatera pisma z bojišča smo radi pomanjkanja prostora odložili za prihodnjije ali pa jih bomo odstopili „Straži.“ — Račee: Vaš dopis je brez podpisa. Radi tega roma v koš.